

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

A kiadóhivatalban átvéve:
 Egész évre... 16 kor.
 Negyedévre... 4 »
 Helyben házhoz hozva:
 Egész évre... 20 kor.
 Negyedévre... 5 »
 Vidékre postán szállítva:
 Egész évre... 24 kor.
 Negyedévre... 6 »

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP

Megjelenik minden nap a hétévi és
 ünnep utáni napok kivételével.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
 Nagyvárad, Apáczai-utca 3.

Asszerkesztőség kérésekre visszadélm
 vagy megörösítésre nem vállalkozik.

Előfizetések és hirdetések a
 kiadóhivatalhoz intézendők.

Egyes szám ára 8 fillér.

A kormányválság.

A választójog nyomul előtérbe s ezzel ismét alkalom nyílik rekriminalásokra.

Miért nem csinálta meg a választói reformot a koalíció? A mikor még nem voltak Justhék a szociálisták parlamenti eszponensei s a mikor meg lehetett volna tölteni a törvényt nemzeti tartalommal?

Miért nem csinálta meg a választójog reformját a nemzeti munkapárt a diadal első mámorában? Van-e nemzetibb munka, mint a nemzet érdekeit megvédő választói jog? És éppen erre nem jutott idő.

Most már Hannibal ante portas. Addig huzódzott minden kormány a választói jogtól, míg végre mégis csak szembe kell vele nézni.

A Héderváry-kormány lemondása csak egy epizód az események sorozatában, melyek föltartóztathatlanul ragadnak bennünket az ismeretlen, az új helyzet felé. Héderváryék becsületes törekvéseit tagadni nem lehet. A viszonyok azonban erősebbek voltak nálunk. Hogy mit hoz a jövő, azt ebben a percben tudni nem lehet. Teljes a személyi és tárgyi bizonytalanság. A legközelebbi napokban talán már megsejthetjük, kik és hogyan fogják megkísérelni a válság megoldását?

A válságról szóló értesüléseink a következők:

A lemondás a képviselőházban.

Budapest, április 18.

Elnök Návay Lajos.

A belépő kormány tagjait a munkapárt felálva, éljenzéssel és tapsal fogadja.

Az elnök Bemutatja Zichy Aladár gróf levelét, melyben kéri a Házat, hogy bejegyzett indítványait indokolását későbbi időre halasztassa el. A Ház ehhez hozzá járul.

Az elnöki előterjesztések után

Héderváry Károly gróf: A kormány arról győződött meg, hogy a politikai helyzet irányítására többé nem alkalmas, ezért átnyújtotta öfelségének a kormány lemondását, amit öfelsége kegyesen elfogadott. Kér m a Házat, hogy az új kormány kinevezéséig üléseit elnapolni sziveskedjék (Helyeslés.)

Ezután hitelesítették a mai ülés jegyzőkönyvét.

Az elnök felhatalmazást kért arra, hogy az idő közben megüresedett mandátumok betöltése iránt intézkedhessék. A Ház ehhez hozzájárul.

(A jobboldalon a teremből kimenő kormány tagjait a munkapárt újlag ovációkban részesítette. Felkiáltások a baloldalon: Csak vissza ne jöjjön többé.

Hook János: Most pedig ki a folyosóra éljenzeni Lukácsot. A munkapárt tovább éljenz. A baloldalon az általános választói jogot éltetik.)

Az ülés vége háromnegyed 11 kor.

Hírek a folyosóról.

A Ház folyosóján a hangulatot a bizonytalanság szabályozza.

A munkapárt hiszi, hogy más megoldás, mint amelynek a munkapárt a vezető részese nem következhetik.

A baloldali folyosón Füsté Gyulát hallgatja nagyobb társaság. Justh azt mondja, hogy a válságot nem tartja elintézettnak s nem befejezettnak Lukács László megbízását. Lukács megbízásának magában a munkapártban vannak még tárgyi akadályai s az ellentétek Tisza és Lukács tábora közt áthidalva nincsenek. Különben is, személyi kérdés — úgy mond Justh — engem hidegen hagy. Mind-egy: ki hozza az általános, egyenlő és titkos választójogot. Ha Lukács nem hozza: frontban állunk vele szemben is.

Ki lesz az utód?

Miután most már a parlamentben is bejelentette Khuen-Héderváry a kormány lemondását s hogy azt a király elfogadta most minden szem az utód felé irányult. Mondják, hogy Lukács László pénzügminiszter már holnap vagy szombaton Bécsbe utazik, hogy kiballga-

„TISZÁNTÚL“ TÁRCZÁJA.

Művészsors.

Luxemburg közelében, a »Theatre Racine« előszobájában, mely az igazgatósági iroda szomszédságában van.

Komor, rideg, decemberi délután. Künn havazik.

Léonard, az irodaszolga egy kis asztalnál olvassa; a beérkezett napilapokat. Az első oldalakat átfutva, a színházi rovatban a »Theatre Racine« azon hirdetését keresi, melyet a megelőző estén ő adott be az összes szerkesztőségekhez »szives közlés« miatt.

A hirdetés feltűnő helyen jelent meg a lapokban. Léonard, félhangon olvassa: »Mint né hány nap előtt jelentettük, a »Theatre Racine« legközelebb olyan darabot fog színrehozni, mely már ezelőtt husz évvel jelentékeny sikert aratott a »Gymnase«-ban és egész Páris a színházba vonzotta.

»Frey« Jean Galime és Authème Cauchois nagyhatású színműve, egy d n legenda nyomán írott, megható szerelmi történet, amely az évek folyamán mitsem veszített hajdani érdekességéből és hatásos eredetiségéből.

Kétségtelen, hogy a darab felújítása, mely-

ben a színház összes elsőrendű művészei versenyre kelnek, a színi évad legjelentősebb eseményévé nővi ki magát.

Léonard (magában, mialatt a hírlapot összehajtogatja): Ideje is volna, hogy már egy valódi kasszadarabot kapjunk! A közönség ir- lése, sajnos, mindinkább romlik!

Feláll, a kandallóban megigazitja a tüzet. Azután ásit, nyújtózkodik és ismét az asztalhoz ül, hogy a »Petit Parisien« tárcarovatát olvassa, miközben Sabine Massor a szobába lép.

Sabine Massor hatalmas, karcsu alak, akit sötétben, sűrű fátyola alatt, körülbelül negyven éves nőnek tarthatnánk. De világos nappal, a vastagon alkalmazott krémreteg sem takarhatja eléggé, a hajdan szép arcot, de most már pelyhűdt, kimerült bágyadt és bárázdás vonásokat.

Gyöngyökkel himzett, kopott, fekete atlasz-ruha, hamis szőrmével prémezett, barna bársony-köpeny képezi öltözetét; kéres le- hetségtől keztyűbe bujtatott egyik kezével a ruhája uszályát fogja, míg a másikban esernyőjét szorongatja és egy nagy, ridikült, mely a beletömött tárgyaktól, dagadtnak és pupos- nak látszik.

Sabine: Jó napot, Léonard ur!

Léonard (ülve marad): Jó napot, nagy- ságos asszonyom!

Sabine: Itt vannak az urak?

Léonard: Igen, de nagyon el vannak fog- lalva.

Sabine: Jelentette nekik tegnap, hogy ma eljövök?

Léonard: Jelentettem!

Sabine: Adta leveletem, amelyet írtam?

Léonard (türelmetlenül): Természetes!

Sabine: Sajátságos.

(Szünet.)

Sabine: Léonard ur!

Léonard: Nagyságos asszonyom!

Sabine: nem emittették az urak, hogy en- gem ma fogadnak?

Léonard: Nem!

Sabine: Talán megfeledeztek... Ha ön olyan szives lenne és megmondaná, hogy itt vagyok...

Léonard: Lehetetlen! Határozottan megtil- tották, hogy háborgassam őket. Most a szer- zőkkel tanácskoznak.

Sabine: A »Frey« szerzőivel?

Léonard: Igen.

Sabine: Jean Galime és Anthème Cauchois urakkal? Ismerem őket... sőt nagyon jól ismerem! Anthème Cauchois! Emítse neki a nevemet, majd meglátja! Igen, majd meglátja!

Az új csipke-áruházban

KOSSUTH-UTCZA

Turul cipőüzlet mellett.

férfi- és női nap- és esőernyők, ridikülök, husvéti illatszerek, ugyszintén minden más elgondolható elegáns divat- és szükségleti cikkek bámulatos olcsó áron kerülnek eladásra.

táson jelenjék meg a király előtt. A folyosón az volt a vélemény, hogy Lukács már mint designált miniszterelnök tér vissza Budapestre és azonnal érintkezésbe lép a parlamenti pártokkal. Mások szerint Lukács László annyira lekötötte magát Khuen politikájához, hogy nem tud szabadulni azoktól a kérdésektől, melyek Khuen tulajdonképpen való bukását előidézték. A munkapárttal való kibontakozás tehát olyan nehézségekbe ütközik, amelyeket csak nagy körültekintéssel lehet elhárítani a válság megoldásának útjából.

Az ellenzéknek az a felfogása, hogy eltekintve a személyektől, csak olyan kibontakozást támogat, amely az általános választói jog alapján készűl.

A legközelebbi napok tehát elég izgalmasnak ígérkeznek, mert valószínű, hogy a király Lukácson kívül több politikust is meg fog hallgatni.

Tanácskozások.

Budapest, ápril 18.

A kormány tagjai ma délelőtt a képviselőház ülése előtt rövid miniszteri tanácskozást tartottak. Az ülés után Héderváryt felkereste Návay és a Ház alnökei. Később Lukács, majd Tisza István gróf keresték fel a lemondott miniszterelnököt.

A főrendiház holnap tart ülést, melyen Héderváry be fogja jelenteni a kormány lemondását.

Héderváry ma a tanácskozáson tudtára adta Lukács Lászlónak, hogy őt ajánlotta az uralkodónak az új kormány alakítására. Lukács Héderváryval egy órán keresztül tanácskozott. Később Tisza István grófot is fogadta Lukács. Lukács holnap fog audienciára menni az uralkodóhoz.

Az új kormány.

Budapest, ápril 18.

Az új kormány tagjai kettő kivételével a munkapártból lesznek kinevezve. E

két tárcát Andrásseyéknak tartják fenn. Az új kormány valamilyen módot fog léteíteni az ellenzékkel, melynek alapján az obstrukciót abba hagyja az ellenzék. A kormány első sorban a választói jog beiktatása tárgyában fog határozott állást foglalni. Az új kormány sorsa sokban függ gróf Tisza István állásfoglalásától. Tisza Lukácscsal szemben várakozó álláspontra helyezkedik.

Ha Tisza a választói jogban olyan intézkedéseket lát, melyek elfogadhatók, nem fogja megnehezíteni a kormány helyzetét.

A mai tanácskozáson Tisza István Lukácsot passzivitásról biztosította. A Justh-párt nem valami kedvezően fogadta a Lukács féle kinevezés tervét. Az ellenzék egy része némi garanciát lát a választói jog dolgában, bár gróf Andrássey személye gyanút kelt, amennyiben sem Andrássey, sem Tisza nem hozzátják az általános titkos választói jogot.

Kik lesznek az új kormány tagjai.

Budapest, ápr. 18.

Lukács Lászlónak ma Zichy nyilatkozatot tett, hogy ő hajlandó kabintjében megtartani tárcáját. Az új kormány tagjai a következőkből állnának.

Miniszterelnök: *Lukács László.*

O felsége személyekörüli miniszter: *Festetics Tasziló.*

Horvát bán: *Pejacsevics Tivadar.*

Belügyminiszter: *Lukács László.*

Pézügyminiszter: *Lukács László.*

Kereskedelmi miniszter: *Beöthy László.*

Földművelésügyi miniszter: *Serényi Béla gróf.*

Vallás- és közoktatásügyi miniszter: *Zichy János gróf.*

Igazságügy miniszter: *Székely Lajos.*

Honvédelmi miniszter: *Hazai Samu.*

A Titanic

szerecséltlensége.

A White Star Line hajóvállalat newyorki igazgatósága ma reggel hirtetést tett közzé, hogy megkapta a menekültek névsorának első listáját, de mivel ebben csak 420 név szerepel, vár a közzététellel, míg a kimutatás teljes lesz. A hatóságok hivatalos átiratára a White Star Line kénytelen volt bevallani, hogy értesülése szerint 675 utas és 150 matróz maradt életben, sajnos, többé nincs remény, hogy kedvezőbb kimutatást lehesen adni.

London, április 18.

A Szent Pál templomban holnap gyászistentisztelet lesz, amelyen a Londoni püspök fog beszédet mondani. Boott tábornok az ő hadseregében fog jövő vasárnap gyászistentiszteletet rendezni. Több újság és a londoni lordmajor gyűjtést indították az áldozatok vagyontalan hátramaradottjai javára. A király 500, a királyné 250, Alexandra özvegy királyné 200 fontot jegyzett. A Daily Telegraph gyűjtése már tegnap 1500 fontot tett ki, a lordmajoré pedig 4500 fontot ért el.

Newyork, április 18.

A Kárpátiának holnapra várt megérkezése alkalmából igen nagyszabású intézkedések tettek, hogy incidenseknek elejét vegyék. A hajó fedézetén 705 menekült van. A rakodó partot rendőrség és katonaság fogja elzárni, nehogy a rakodó partot megostromolják. A Kárpátia megérkezése után azonnal orvosok és betegápolók fognak menni, hogy az esetleges betegeknek segítséget nyújtsanak.

Newyork, április 18.

A Titanical elcsúszott a híres Hope Diamond, a kék gyémánt, mely eddig minden tulajdonosára szerencsétlenséget hozott. Utolsó tulajdonosa egy Lean Miksa nevű amerikai volt, aki most akarta hazavinni.

London, április 18.

A Titanicon volt a hajó építője Andrews

Csak annyit mondjon, hogy Sabine Masson beszélni kíván vele.

Leonard (nodulálan marad): Lehetetlen!

Sabine: Mondom mind a ketten ismernek és el lesznek ragadtatva, ha újra láthatnak... Hisz én kreáltam »Freyát« Hálátlanság lenne, ha erről megfélekedeztek volna... Nem érti? Én kreáltam »Freyá« szerepét!

(Szünet Sabine Massor felbontja a ridikült melyből sáros gummicipő látszanak, melyeket — mielőtt a színházba lépett — a lábáról levett és most mélyebbre gyömöszöli, hogy ki ne látszassanak. Azután egy selyempapírba göngyölt bábút vesz elő):

— Most jut eszembe, hogy kis leánya számára egy szép bábút hoztam... mert tegnap említette, hogy a kicsike nagyon szereti a bábút.

Léonard: Igaz, nagyon szereti... Mindég ujakat akar... nem bánná, ha egy egész ezredre szaporíthatná (átveszi a bábút): Ez éppen a tizenkettedik. Ugy eljárt szogot vetlök! Fölöltözteti... levetkőzteti... a hajukat tépi... megveri és táncoltatja is néha... mint az igazi mama!

Sabine: Ezt is lehet vetkőztetni: Van kis kabátja, ingecskéje, nadrágocskája... látja?...

Léonard: Igen, látom... (a köszönetről megfélekedve az asztal fiókjába teszi. Hosszu szünet. Sabine sápadt arca, a szőke paróka alatt, lassacskán, fájdalmas, tragikus kifejezést nyer):

Sabine: Gondolja, hogy soká kell még várakoznom?

Leonard (az órára néz): Nem hiszem!

Sabine: Bár bejuttathatnám hozzájuk a névjegyet! Képzeld csak Leonard ur, hogy én a »Freyá« szerepét már 1877-ben kreáltam... Pedig nem volt könnyű feladat, elhítheti... nemcsak kecsességet, kacérságot, hanem erőt, erélyt, és mélységet is igényelt... na meg szépséget is! Egy Coliméne, akinek a szükséges pillanatban, Phädra módjára tombolni kell... olyan ez a szerep! És én kreáltam... óriási sikerrel!... Nézzé itt a ridikülben őrzöm az összes bírálatokat, melyeket akkor rólam írtak... (egy albumot vesz elő, melynek lapjaira számtalan kivágott hírlapi közlemények ragasztva) Itt van August Vita bíráta... két hasábos! Nézzé meg... Mind-mind az elragadtatás hajján írtak rólam! Esküszöm, hogy Sarah Bernhardon kívül művésző még Párisban ilyen sikert sohasem aratott!

(Csengetnek. Léonard felugrik és az igazgatósági irodába rohan.)

Egy igazgató (Léonardhoz): Várakozik valaki az előszobában?

Léonard: Senki, igazgató ur! Csak Massor asszony, aki már két óra óta itt van.

Cauchois: A vén Masson? Az az antik dáma? (Az igazgatóhoz) Igazán tréfás volna, ha ismét a Freya szerepére ajánlkoznék! (Kacag.)

A másik igazgató: Levélben könyörgött,

hogy bármilyen szerepet juttassunk neki a darabban, a cselédet a második, vagy a boszorkányt a harmadik felvonásban, akiknek csak néhány szavuk van. Azt írja, hogy legforróbb vágya abban a darabban újra a színpadra léphetni, melyben egy kor legnagyobb diadalainak egyikét aratta...

Galine: Ezt a kívánságát végre is teljesíthetjük.

Cauchois: Megőrültél? Ezt a vén gebét? Láttad mostanában?... Miért nem balaszmozgatja be magát, a vén mumia!

Galine: Szegény öreg! Husz év előtt te is szerelmes voltál belé! No, ne tagadd!

Cauchois: Az író mindig szerelmes abba, aki darabja hősnőjét először diadalra juttatja; a boldog, fiatal szerzőre ez úgy hat, mint a védőügyvédre az első szűzbeszédje.

Első igazgató: Tehát nem akarja?

Cauchois: Semmiesetre se!

A másik igazgató: No, no, nem éppen tehetségtelen és talán jó szolgálatokat tehetne...

Cauchois (szárason): Nem akarom!

Galine: Akkor hát ne is beszéljünk tovább róla.

Léonard (risztelel jelül kezével homlokát érinti): Mit mondjak neki?

Első igazgató: Hogy ma nem fogadhatjuk, de holnap válaszolunk levelére.

Léonard (ravasz mosollyal): De ha nem akar távozni, míg az urakkal nem beszélt? (A szerzőkre mutat.)

Tamás és 8 mérnök, akik a T.-ot tanulmányoni akarták, mind ott veszttek.

Egy másik hajó a jéghegyek közt.

Newyork, április 18.

Az Earl of Grey gőzös segítséget kért távratilag, mert Szt. John közelében 2000 utassal egy jéghegyre került. A kormány a Minta gőzöst küldte segítségül. A hajón levő emberek száma valószínűleg hibás, mert ily sok embernek nem volt hely a hajón.

A »Titanic« biztosítása.

A »Titanic« biztosítása ügyében napok óta a legkülönbözőbb verziók keringenek. Tény az, hogy a hajó a Lloyd Biztosítónál, amely éppen most készül minálunk letelepedni, van biztosítva. Az összeg egynegyed millió angol font. Német biztosítók 1 és fél millió márkával vannak érdekelve Ausztriában csak egy biztosító, a minálunk is működő Providentia, szerepel nagy tétellel a lajstromon. A magyar biztosítókat ez alkalommal elkerülte a veszteség.

Működnek a kivándorlási ügynökök.

A kivándorlási törvény megszigorítása óta egy ideig lényegesen alábbszállott a kivándorlási kedv és sokkal kevesebben akadtak, akik utnak indultak volna Biharból azzal a szándékkal, hogy kint az idegenben meggazdagodjanak. Hogy a kivándorlás még sem lehetett valami rossz üzlet, azt bizonyította a hamburgi kivándorlási céggel kötött szerződés, melynek értelmében most már nemcsak Fiume felé mehetnek ki az emberek, hanem Pozsonyon keresztül is.

Ez az újabb szerződés természetesen konkurenciát teremtett és a két szerződéses szállító minden eszközt felhasznál arra, hogy minél több embert szállítson keresztül a tengeren. Különösen a hamburgi cég dolgozik erősen ezen a téren és sajnos nem is sikertelenül.

Biharmegyében a folyó évben egyszerre

Cauchois: Mondja, hogy a hátulsó kijárón távoztunk.

Galine: Mint a gonosztevőki!

Léonard: Helyes, uraim! (A tisztelet jeléül homlokát érinti, ezután visszatér az előszobába, ahol Sabine a területlenségéről reszketve várakozik.)

Sabine: Nos!

Léonard (anélkül, hogy ránézne): Az urak ma nem fogadhatják, de holnap írásban értesítés küldenek.

Sabine (vonagló ajkakkal küzd a zokogás ellen): Nem fogadhatnak? ... Es ... és Cauchois ur ... tudja ... tudja, hogy itt vagyok? ...

Léonard: Cauchois és Galine urak a hátulsó lépcsőn távoztak!

Sabine (ingadozva, mintha arcul ütötték volna): Ah! ...

(Remegő kézzel kivieszi ridiküljéből a sáros gummicipőket, ráhuzza a fako atlaszcipőkre; előveszi a hótól átázott ernyőjét és uszályát maga után vontatva, némán, panasz nélkül kivánszorog az ajtón.)

Jeanne Marni.

olyan lendületet vett a kivándorlás, hogy az év végén ismét be fog következni az az állapot, amely a kivándorlás virágkorszakában volt.

A hatóságok mindent elkövetnek, hogy a kivándorlási ügynökök munkáját megakadályozzák, azonban azok oly ügyesen üzik mesterségüket, hogy csak nagy ritkán kerül egy-egy tilos levél a csendőrség kezére és így a hatóság csak a legkritikább esetben tudja lebeszélni illetve felvilágosítani az elcsábított embereket a kivándorlás veszélyes és kétes eredményű kimeneteléről.

Tegnap a gyantai csendőrségnek sikerült egy ilyen levelet elfogni.

A levél Brémából kelt és *Abrahám* Julinak volt címezve. A levélben a szokásos kivándorlási maszlagokat emlegeti a hajós társaság embere és kéri *Abrahám* Juliát, hogy szerezzen Gyantán minél öbb kivándorlót. A levél alapján tovább nyomoz a csendőrség. Különösen nagy súlyt helyez a csendőrség a nyomozás eredményére, mert Gyantán az utóbbi időben igen elhatalmasodott a kivándorlási kedv.

Tegnapelőtt éppen a pozsonyi határrendőrség fogott el 4 embert, akiknek egyáltalán nem volt utlevelük. A kivándorlók közül kettő még katonai kötelezettségének sem tett eleget.

A négy embert természetesen letartóztatták és vissza fogják hozni őket Gyantára. A négy ember azzal védekezik, hogy ők utleveléért beadták kérelmüket, azonban még nem kapták meg az utlevelet s ők azzal a tudattal akartak kimenni, hogy a kérvények beadása már feljogosította őket a távozásra. Természetesen ezt az együgyű fogást nem fogadták el s a négy embert utnak indították Gyanta felé.

UJDONSÁGOK.

* **Missió az olasz plébánia templomában.** A művelt katólikus közönség részére, P. *Fiedler* Lipót Jézus társasági atya által tartott szent beszédek iránt városunk kath. közönsége óriási, napról-napra fokozódó érdeklődést tanúsít. Tegnap úgy délelőtt, mint délután a nők részére, de különösen este fél 7 órakor a férfiak részére tartott szentbeszédén zsufolásig megtelt a tágas olasz plébánia templom. Délelőtt 10 lelkiatya alig győzte a gyóntatást. Ez uttal ismét nagy hatású, meggyőző erejű, vas logikával felépített, gyönyörű beszédet mondott, amely magával ragadta a hallgatóság szívét és lelkét. Ma pénteken tartja az utolsó szent beszédek. A 9 órai szent mise után délelőtt fél 10 órakor a hölgyek részére: Nefelejts a női sziv oltárán. Mivel egész nap gyóntat P. *Fiedler*, délután a nők részére nem lesz szent beszéd. Este fél 7 órakor a férfiak részére *Lucifer* modern katedrálja címen tartja utolsó szent beszédét. — Szombaton reggel 7 órakor gróf *Széchenyi* Miklós megyés püspök, *Fetscher* Antal felsz. püspök és dr. *Lányi* József szent misét tartanak s áldoztatják a hiveket, valamint kiosztják a pápai áldást.

* **A csendőriskola építése.** A nagyvárad csendőriskola építési bizottsága szombaton, holnap délelőtt a városházán ülést tart.

* **Köszönet a városnak.** Nem régen a budapesti műegyetem vegyész-mérnök hallgatói meglátogatták Nagyváradot s megkintették a város közintézményeit. A szívélyes fogadtatásért *Zsigmond Elek* műegyetemi tanár köszönő levelet küldött Nagyvárad város polgármesteréhez.

* **A csendőrfelügyelő és a helyettese Biharmegyében.** Biharmegyének és Nagyvárad városának két előkelő vendége van jelenleg. Ugyanis altujai *Altujay Gábor* csendőrtábornok, csendőrfelügyelő Biharmegyébe érkezett. A felügyelő a csendőrszárnyparancsnokságokat vizsgálja felül, ezen kívül azonban szemlét fog tartani az őrsőkön is. Tegnap a belényesi szárnyparancsnokságon tett látogatást a felügyelő. *Altujayval* egyidejűleg érkezett meg Nagyváradra a helyettese is *Koczka Pál*. *Koczka* a nagyvárad csendőriskolát vizsgálja meg, hogy mily eredményt produkálnak ott. Tegnap egy osztályt már megvizsgálta *Koczka*. Ő maga kérdezte a csendőröket, akik a legprecízebb feleleteket adták. *Koczka* eddig nagyon megvan elégedve a tapasztalatokkal.

* **A kamarai tagok választásának jóváhagyása.** Már említettük, hogy a nagyvárad kereskedelmi és iparkamara beltajjainak választását a kereskedelmi miniszter jóváhagyta, csupán annyiban adott helyet a felebezéseknek, hogy a kereskedő póttagnak megválasztott *Németi Mihályt* törölte s megválasztását érvénytelennek mondta ki, mivel *Németi* a választók névjegyzékében nem fordul elő. E szerint most már a főkapitánynak intézkedni kell az alakuló ülés összehívása iránt. Az öt évi ciklusra megválasztott kamarai beltárogok tehát most már a következők:

Kereskedő rendes beltárogok: Dr. *Moskovits József*, *Schwarcz Antal*, *Löwenstein Zsigmond*, *Brüder Jenő*, *Markovits Sándor*, *Uilmann Sándor*, *Weisz Lajos*, *Breider Armin*, *Leitner Márton*, dr. *Kenéz-Karlánder Ede*, *Boros Jenő*, *Diósi Lajos*, dr. *Hoványi Géza*, *Róth Henrik*, *Schwarcz Izidor*, *Weisz Mór*.

Kereskedő pótbeltárogok: Ifj. *Popper József*, *Rákos Vilmos*, *Löwinger József*, *Jónás Andor*, *Kálmán Ferenc*, *Kohn Adolf*, *Flegmann Armin*, *Schönfeld Lajos*.

Iparos rendes beltárogok: *Hann Lajos*, *Szabó Károly*, *Cser János*, *Sziládky Ernő*, *Sitarill Ferenc*, *Rendes Vilmos*, *Tátray Sándor*, *Bodnár János*, *Szántó Dezső*, *Weinberger Lajos*, *Stagl Kálmán*, *Zboray Gyula*, *Ungerleider Mór*, *Moskovits Farkas*, *Spitzer Benjamin*, *Urán Mihály*.

Iparos pótbeltárogok: *Köblös Ferenc*, *Molnár János*, ifj. *Monus Sándor*, *Ramminger István*, *Kálmán Ernő*, *Madarász Gyula*, *Bródi Márton*.

* **Altnóder Endre mérnök felolvasása.** A Magyar Mérnök- és Építész-Egylet nagyvárad osztyála folyó hó 20-án, szombaton este 6 órakor a városháza nagytermében nyilvános felolvasó ülést tart. Tárgy: *Altnóder Endre* felolvasása a város szabályozás elveiről. Nagyvárad, 1912. április 9. *Pekánovits Imre*, elnök. *Kemény Béla*, titkár.

* **1000 korona aviatika oéira.** A magyarországi aviatikai törekvések támogatására Nagyvárad város törvényhatósága 1000 koronát szavazott meg s megbizta a polgármestert, hogy ezen összeget saját belátása szerint azon

A legujabb

tavaszi czipő ujdonságok

MOSKOVITS

Szabott

Telefon 687

Bémertéri fióküzletében.

gyári egységáruk.

Telefon 687.

magyarországi aviatikusnak juttassa, akit erre érdemesnek talál. A város törvényhatóságának ezen határozatát a belügyminiszter jóváhagyta.

* **A kath. kör zírónapja.** A nagyváradai Katolikus Kör vasárnap, április 21-én este fél 6 órakor tartandó közmívelődési zárónapja iránt városzerte nagy érdeklődés mutatkozik. Az ünnepély Liszt emlékének lesz szentelve s az érdekes műsor a következő: 1. Schubert. Fantasia Liszt Ferencről; két zongorán előadják: Szalay Stefánia és Fischer Ervin. 2. Vörösmarty ódája Liszt Ferenchez, szavalja: Etsy Emilia. 3. Liszt 2 Etude, a) Manók tánca, b) Az erdő susogása zongorán előadja: Fischer Ervin. 4. Liszt Ferenc. Előadás; tartja: Vucskics Jenő. 5. Rajnai borsdal Liszt Ferencről, előadja a férfitár, zongorán kíséri: Resch Mihály. 6. Záróbeszéd, tartja: dr. Karácsonyi János elnök. Az ünnepély kezdete este fél 6 órakor.

* **Huscarnokok a vármegyében.** Biharmegye úgy látszik elébe vág Nagyváradnak, ha más téren nem, de a huscarnokok ügyében igen. Az alispán most ebben a dolgotban közzelvetel bocsátott ki a főszolgabírókhoz. A rendeletben az egészségügyi szempontok figyelembe vétele mellett utasítja az alispán a főszolgabírákat, hogy ahol csak lehet mindenütt huscarnokokat létesítsenek. Egyelőre Berettóújfalun, Beléyesen, Ermihályfalva, Komádi, Nagyszalonta és Sarkad községeket jelöli ki az alispán a legközelebbi huscarnokok helyéül. Az elsorolt községekben már az eljárást is utasította az alispán, hogy a huscarnokok felállítására iránt tegyék meg a szükséges lépéseket.

* **Az »Uj Nagyvárad«** Az ideai vörös május meghozza Nagyváradnak a maga különös szenzációját: az »Uj Nagyvárad«-ot. A tegnapi szabadkőműves páholyülés elhatározta a lap megindítását s a testvérek illő tüzzel és fiatalos lelkesedéssel 30,000 kor, értékű részvényt jegyeztek. Természetesen kezdetben és annyi balszerencse után végre türelmetlen harci riadóval és egyelőre tele zsebbel belevágnak a tülekedésbe, nem törődve azzal, hogy mit hoz a holnap és hogy kockára tesznek annyi becsületes tőkét és elpazarolnak annyi hasznos és derék ambíciót. Hogy Nagyvárad megbírja-e az új lapot, azt a jövő fogja eldönteni. Tény azonban az, hogy itt hirtelen olyan forogtalan erővel emelkedik fel az ellentét, amely okvetlenül figyelmet érdemel. A harci riadóra meg kell, hogy jöjjön a méltó válasz.

* **Kinevezés.** Dr. Kármán Elemér nagyváradai ügyész az erzsébetfalvi járásbíróshoz járásbíróvá neveztetett ki.

* **Értekezlet a Népszövetség ügyében.** Vasárnap délután 3 órakor a Katolikus Körben értekezlet lesz a Népszövetség tárgyában. Megbeszélésre kerül a Népszövetség célja és a keresztények összetartásának szükségessége. Az értekezlet főleg az Olasz városrészen lakó tagok részére tartatik, a többi városrészek a következő vasárnapokon kerülnek sorra. A csoportvezetők sajnálják a tagokat az értekezlet helyéről és idejéről értesíteni.

* **Alvinczy vagy Baris?** Alvinczy Sándor főreáliskolai tanárjak sokakkal baja volt annak idején, mikor Nagyváradon lakott. Természetesen az ellene indított perekből kifolyólag a bírósággal is meggyűlt a baja. Mikor azonban nyugdíjazták, elköltözött Nagyváradról Párisba, ahol már korábban is lakott évekig. A kir. törvényszék azonban kereste. Alvinczy Sándor Párisból azzal védekezett a megidézéssel szemben, hogy már évek óta Páris-

ban lakik s így francia állampolgár. A bíróság azonban Nagyvárad városához fordult Alvinczy magyar állampolgársága ügyében s Rimler Károly polgármester közölte is a bírósággal, hogy Alvinczy magyar állampolgársága nem szűnt meg 1907. évig a nagyváradai főreáliskolánál volt alkalmazva s akkor nyugdíjazták. Azóta a magyar állam kötelékéből való elbocsátásáért nem folyamodott, tíz év óta nincsen távol az országból. 1904. év óta külföldre szóló utlevelet nem váltott Alvinczy, aki a beszerzett születési bizonylat szerint 1852-ben született Nagyikindán, még pedig Baris Sándor néven. Az ügy a belügyminiszter elé került, ahonnan most az az értesítés jött Nagyvárad városához, hogy a keresetlevél szerinti Baris Sándor azonos Alvinczy Sándorral, de névváltoztatás bejegyezve sehol nincs. Tehát Alvinczy Sándor jogjainak használta az Alvinczy nevet.

* **Milyen lesz az idő.** Meteor írja: Április 22-ike szeles, esetleg csapadékos időjárást hozhat. A hónap vége meleg, tavaszi napokat ígér. Április havának változási napjai: 15—17—19—22—24 és 28-ra esnek. Amelyek közül 15—19—21 a legerősebb hatásúak, 15-ike enyhébb, 19-ike újra hidegebb jellegű; a 22-ike pedig szeles, csapadékos változatokkal. Május havának változási napjai: 1—4—7—9—14—15—16—19—21—23—28—31-re esnek. Május elég változatosnak ígérkezik és pedig a hónap első napjai enyhébb és száraz jellegűeknek, zavarólag fog azonban hatni a 4-iki változási nap, hőcsökkenéssel azután azonban állandóbb és enyhébb jellegű idő várható. melyet leginkább a 14-ike zavarhatja meg erősebben, ha közvetlenül nem követnék, 15. és 16-ika már melegebb jellegűek. Az elővigyázat a gazdák részéről ezen napok körül kívánatos. Május 19-ike csapadékos, 21-ike szeles, 25-ike zivataros, 31-ike pedig lehűlést vagy pártást jégesőt is hozhat. Legerősebb hatású változási napok: 4. hűvös, 15. meleg, 16. hűvös, 19. csapadékos, 21. szeles, 31. hűvös, esetleg zivataros jelleggel.

* **Győrffy—Farkas párbaj.** Az ismeretes képviselőházi affér következményeképp tegnap a Margitszigeten pisztolypárbajt vívtak Győrffy Gula és Farkas Pál országyűlési képviselők. Segédek voltak Győrffy részéről Polónyi Dezső és Bosnyák Géza, Farkas részéről Kállay Tamás és Láng Mihály báró. A párbaj feltételei voltak: kétszeri golyóváltás 25 lépésnyi távolságról, 5—5 lépés advance szal. A párbaj során Győrffy mind a kétszer lőtt de egyszer sem talált. Farkas Pál nem élt a lövés jogával. Párbaj után a segédek jegyzőkönyvet vettek fel s abban az ügyet a lovagiaság szabályainak megfelelően elintézték nyilvánították.

* **Szerencsétlenség a pályaudvaron** Halálos végű szerencsétlenség történt tegnapelőtt délután a nagyváradai pályaudvaron. A nagyváradai gázgyár részére szénrel telt vagon érkezett néhány nappal ezelőtt. A vaggont a gázgyári munkások névszerint Kósa Lajos, Kovács András, Makai István és Füredi József tegnapelőtt délután 3 óra körül a gázgyár szénraktára elé tolták azon célból, hogy a szén kilapatolják. Amint a vaggont a vasuti síneken a szénraktár csapóajtaja elé tolták, Füredi József munkás a vagon és a szénraktár csapóajtaja között szorult. A súlyosan sérült munkást társai a Nilgész-telepen levő lakására szállították. Orvost nem hívtak és a szerencsétlenségről a rendőrséget sem értesítették s így miután Füredi Józsefnek súlyos belső sérülései voltak, s a szerencsétlen munkás tegnap este 9 órakor meghalt. A rendőrséget az esetről csak tegnap

délelőtt 10 órakor értesítette a gázgyár. A rendőrség a nyomozást folyamatba tette s az esetről jelentést tett a kir. ügyészségnek. A helyszíni és hulla szemlét ma fogja megtartani a királyi ügyészség a rendőrség közbejöttével.

* **Mulik az árvis.** Tegnap jelentették, hogy Ermihályfalva környéke kezd felszabadulni a kiöntött vizektől. Most mint értesülünk a margitai járásban a Berettyó is visszatért medrébe. A földekről gyorsan tűnnek el a vizek s ha az idő kedvező marad e hó végén teljesen felszabadulnak a szántó földek a veszedelmes takarók alól.

* **Halál az esővízes gödörben.** Vedresábrány községben borzalmas módon lelte halálát egy kis négy éves fiúcska. Mint tudósítónk telefonálja Csuzi István gazdálkodó házat épített s a vályoghoz szükséges földet a régi épület munkálata mögül szerezte. Itt természetesen nagy gödrök maradtak, melyek a sok eső vízzel töltött meg. Tegnap délelőtt Csuzi István 4 éves fia valamiképen a gödrök mellé jutott és ott játszadozott. Játék közben megcsuszott és fejével beleesett a gödörbe. Mire szülei észreverték, a kis fiú már meg volt halva. Az ügyészség megindította az eljárást aziránt, hogy nem terhel-e valakit gondatlanság.

* **Lövöldöző tanonc.** Hegedüs Gyula lakatos tanonc tegnapelőtt este 11 órakor a színházról hazamenve a Bunyitay ligetben lövöldözni kezdett. A ligeti rendőrszem Soós András a lövöldöző tanoncot nyakon csipette és bevitte a rendőrségre, ahonnan igazolás után elbocsátották. Ebben csendháborításért az eljárás ellene megindult.

* **Mezőgyáni reformátusok harca.** Perlekednek, civakodnak a magyarok ősi szokása szerint Mezőgyánban. Jóléti, tízes verű sziszmagyar reformátusok mind. A községben két párt van erősen többségben. A munkapártiak és szociálisták. A két párt beleviszi küzdelmét nemcsak a községi, hanem az egyházi ügyekbe is. Így esik aztán, hogy a presbiterium megválasztásakor is ádáz a küzdelem. Es mindent elkövet az erősebbik párt, hogy a győzelemnek árthasson. Minden eszközt felhasználnak arra, hogy bosszanthassák egymást. Ez évben a munkapártiak voltak többségben. Nahát meg is bosszantották a szociálistákat. Ugyanis ez évben most tartották meg a presbiter választásokat. Ekkor a munkapártiak a szociálisták vezető emberét G. Bugyi Antalt választották meg a legnagyobb állásra a — *harangoságra*. G. Bugyi nem foglalta el a magas állást, ezért az egyházi elöljáróság 40 koronában állapította a felmentési díjat. Bugyi meglebbezte ezt az egyházmegyei közgyűléshez, ahol már engedékenyebbek voltak és 20 koronában állapította meg a díjat. Amde Bugyiak ez is sok, tehát mit tehet egyebet, felebbez, felebbez a végtelenségig... Vajjon nem lesz oka megbánni?

* **Nincs itt a vadászat!!** Megkezdődött a tilalmi időszak, de az igazi vadász most már fokozott buzgalommal írja a ragadozó vadakat s ha kellő sikert akar elérni, úgy fegyverét és patron szükségletét szerezzze be szakembertől. Továbbá a legalkalmasabb idő a fegyverek teljes rendbehozására most van, míg a szalonkázás meg nem jön, tehát mindenkinek saját érdeke, hogy fegyverei rendben legyen mire újból szüksége lesz rá. A legelőkelőbb fegyvergyárosok fegyverei állandóan nagy választékban kezeség mellett található LADÁNYI JÓZSEF puskaművesnél, Nagyvárad, Rákóczi-ut, Moskovics palota. M. kir. lőporáruda. Telephon 269. — Tanoncz felvétetik.

x Felhívjuk a n. érd. közönség szíves figyelmét Gaál Józ ef műasztalos ipar elépének hirdetésére. Telefon 11-52.

x **ASZÓDI** Kossuth-utcai csemege és nagyáruházának heti jelentése: Kristály kocka cukor, Király háztartási cukor, Süveges fehér cukor, Saját őrlésű porcukor, Törmelék fehér cukor, Édes tartalma fehér kocka cukor, Szalámi, Liptai turó, Kávék csak nemes fajokból! Kávéházi Megay sütemények a jelenkor legjobb tésztái, melyek minden előkelő kávéházban kaphatók és a hol nincs, ott követeljük,

SELYEM TRIKÓ, GUMI TRIKÓ ÉS HALCSONTNÉLKÜLI FÜZŐ

eredeti párisi szabadalmazott gyártmány, csak

Rosenzweig Rózánál

kapható. Szalárdi-utca 9.

ÓVÁS.

Óvakodjunk a selejtes kézi munkáktól, Bóvli árút ne vegyen, mikor

ujat és szépet

nálam az elismert olcsó áron szerezhethet be.

TÁTRAY GUSZTÁV

Rákóczi-ut 4. sz. — Telefon 783.

Figyeljünk a cégre.

SZÍNHÁZ.

Heti műsor:

Péntek: Luxemburg grófja.

Szombat: Rablólovag.

Vasárnap délután: Artatlan Zsuzsi; este; A frankfurtik. (Bemutató.)

Luxemburg grófja. Általános érdeklődés várja a Luxemburg grófja ma esti felvételét, amikor is új szereposztásban kapja a közönség a népszerű operettet. A címszerepet ezuttal Medgyaszai Jenő játssza, Bobberceget pedig szintén először Leövey alakítja. Az előadást Várady Aladár dirigálja, aki szabadsága után ma jelenik meg először a karmesteri székben.

Rablólovag. Biró Lajos nagyszerű darabját, aminek olyan kivételesen nagy sikerrel zajlott le minden előadása, a »Rablólovag«-ot ismétlik meg holnap este a színházban. A közönség minden rétegében felhangzott óhajtnak tesz eleget a direktió, mikor a közkezdelt darabot beiktatta holnap esti műsorba.

A frankfurtiak. A »Csákó és kalap híressé vált szerzőjének Rösslernek pompás új vigjátéka: »A frankfurtiak« vasárnap este kerül bemutatásra a Szigligeti színházban. A rendkívül érdekes ujdonság elé óriási siker néz.

EGYESÜLETEK.

A mérnök egyesület közgyűlése. A Magyar Mérnök- és Építész-Egylet nagyváradai osztálya folyó hó 21-én vasárnap délelőtt 11 órakor saját helyiségében rendes közgyűlést tart, melyre az érdeklődőket tisztelettel meghívja. Tárgyak: 1. Elnöki megnyitó. 2. titkári jelentés. 3. Pénztárosi jelentés. 4. Könyvtáros-jelentés. 5. Számvizsgáló bizottsági jelentés. 6. Indítványok. Nagyvárad, 1912. április 9. Pekánovits Imre, elnök. Kemény Béla, titkár. Közgyűlés előtt, 20-án, szombaton este 8 órakor társas vacsora a Rimánóczy-etterem külön helyiségében. Etkezés á la carte.

SPORT.

A vasárnapi mérkőzés. A sport-téri football mezőnek kétségkívül egyik legnépszerűbb alakja Sisi a NAC kiváló ügyességű kapusa, kinek briliáns munkája már nem egyszer ragadta el a nézőközönséget. A kitűnő fut hivatása most tartja a várostól, úgy hogy a club csak nevezetesebb alkalommal veheti igénybe az ő játéktudását. Legutóbb az angolok ellen védte a NAC. kapuját, de vasárnap ismét munkába fog állani. Ekkor tartja tudvalevőleg a NAC. bajnoki mérkőzését a NSE-vel s a jelentős találkozásnál a lehető biztos eredmény érdekében a NAC. Sisi is játszani fogja s az ő működésétől mérán sokat vár. A NSE. is erősen készül a vasárnapi bajnoki mérkőzésre, a melyet Nagy Lajos szövetségi bíró (KKASK) fog vezetni.

IRODALOM.

A Zászlónk áprilisi száma a szokott rendkívüli érdekes és változatos tartalommal jelent meg. Minden alkalommal bebizonyítja a *Zászlónk*, hogy a legjobb ifjúsági lap, amelyet örömmel vesz kezébe az ifjú olvasók több mint 25,000 főnyi tábora. Komoly és szórakoztató cikkek, szebbnél-szebb képek változnak az áprilisi számban. *Icsó* Alajos szerkesztő a Húsvétről ír gyönyörű gondolatokat. Kiemeljük még *Sik* Sándornak Az elmozdított kövön című megzenésített költeményét, *Dus Ferenc* cikét a Déli sarkról. *Orbán* Dezső és *Gyulay* Adán elismertjeit, egy folytatásos utirajzot stb. stb. A *Zászlónk* előfizetési ára egész évre csak 2 korona.

Igazságszolgáltatás.

A jádvo gyi vasuti szerencsétlenség. Négy nap s tárgyalás után végre befejezést nyert a jádvo gyi vasuti szerencsétlenség ügyének tárgyalása. Tegnap délelőtt hangzottak el a perbeszédék. *Szolnok* Jenő dr. kir. ügyész nagyhatású, éles logikával megkonstruált vádbeszédében kérte mindhárom vádlott megbüntetését. A főtárgyalás adataiból és a szakértők előadásából igyekezett bebizonyítani, hogy a vádlottak kötelességmulasztást követtek el. Ezután a védőbeszédre került a sor. Dr. *Pethő* Ernő budapesti ügyvéd, a Vasutas szövetség ügyésze frappáns hatású beszéddel kelt a vádlottak védelmére. Az érveknél egész sorozatát hozta fel, amelyekkel az ügyész állításait meg-

dönteni igyekezett. Fél egy óra volt, mikor a perbeszédék befejezést nyertek. Minthogy az ítélet meghozatala hosszabb tanácskozást igényel, *Szöllösy* elnök az ítélet kihirdetését ma reggel 8 órára halasztotta.

Párbajozó gyógyszerészek. Erdekes tárgyalás folyt le tegnap délelőtt a nagyszalontai járásbíró előtt a nagyszalontai járásbíró előtt. A nagyszalontai társadalom két tekintélyes és idősebb tagja Szabó Emil és Berkes Armin gyógyszerészek eddig ismeretlen okok miatt párbajt vívtak. A dolog a hatóság elé került ifj. Csete Mihály feljelentése folytán. A nagyszalontai járásbíró, mikor feltette a kérdést, hogy mi volt a párbaj oka, a felek egyáltalán nem voltak hajlandók felvilágosítást adni. A járásbíró ezért Szabó Emilt 3 napi és Berkes Armint 1 napi állam fogházra írelte. Ifj. Csete Mihály szintén nem meekült ki a dologból, mert az egyik fél feljelentette, hogy Csete színén párbajozott Herceg Jánossal. Csete ellen folyik az eljárás.

REGÉNYCSARNOK.

HELÉN.

Írta: Schmidt Amália. — Fordította: N. M. (Folytatás) 94

A sebesűt a fejét rázta és szilárdan mondá:

— Ne táplálj csalfa reményeket, Helén! nekem végem van. Tudod, hogy irtak Miksának?

— Igen, tudom.

— Megteszesz nekem egy szívességet?

— Mindent.

— Ezt gonóoltam... Ha ő későn találna jönni... ha én meghalnék, mielőtt ő megérkezik... akkor add át neki utolsó üdvözlőmet. Hadd hajlja a te ajkaidról atyjánakra utolsó akaratát; annál szívesebben fogja azt teljesíteni.

— En hiven meg fogok neki mondani minden szót; igen... egy hang se vesszen el rá nézve abból, amit őn neki mondani akarna.

— Köszönöm, Helénke!... De a fejem úgy fáj, mellem oly forró... adj abból a hűsítő italból.

Helén teljesítette kívánságát és megújította a hideg borogatást is homlokán. Miután kissé felüdült a beteg, ismét szóla:

— En igen szigorú voltam hozzád, gyermek! és te jót teszesz nekem; ez ama reményre batorit, hogy Miksa is el fogja felelni, mily szigorú és igazságtalanul bántam vele és ha majd meghalok gyermeki szeretettel fog rám emlékezni... Mondd meg ezt neki, Helénke!

Helén anyira meg volt hatva, hogy csak néma jellel volt képes felelni.

A beteg folytatá, nehezen és a fájdalomtól s gyengeségtől gyakran félbenszakítva, de teljesen összefüggőleg és szavait megfelelő arckifejezéssel kísérve:

— Ifjúságodat megkeserítettem; nem mondom: bocsásd meg ezt nekem; mert látom, hogy nem neheztelsz rám, hanem a régi, hü ragaszkodással vagy hozzám. Anyádnak ott fenn át fogom adni üdvözlődet; te üdvözöld Miksát nevemben és mondd neki, hogy utolsó boldogságom a te látásod, utolsó kívánságom pedig az vala, hogy téged az oltárhoz vezessen, ha majd az atyjáért való gyásznak ideje letelik.

Helén az ágy mellett térdre esett és nagyon sirt, de azért a beteg iránt való kiméletből, amennyire lehetett, uralkodni igyekezett felindulásán; a beteg Helén sürteire tevő kezét s tovább szóla:

— Szegény fiam is nagyon szomorú lesz;

vigasztaljátok egymást kölcsönösen. Jó az mindnyájunkra nézve, ami történik. E kemény büntetés nélkül talán soha sem ismertem volna be igazságtalanságomat.

— Oh kedves, kedves atyám! — könyörge Helén, — ne beszéljen ily szigorúan önmaga ellen.

— Ily közel a sirhoz, gyermekem! csak az igazság ér valamit. A mai nap kínjai és gondolkodása nélkül talán megkeményítettem volna szívemet jobb belátásom előtt, kár ez már balesetem előtt való este kezdett bennem de-rengeneni.

Helén kérdőleg nézett rá, de nem szólt, mert minden tekintetben kimélni akarta őt; a beteg azonban kérés nélkül folytatá:

— Ezen végzetes vadászat előtt való estén barátoddal, Ostitz asszonnyal beszélgettem; e beszélgetés megingetta minden korábbi téged és Miksát illető eljárásom helyessége és igazságossága felől való nézeteimet. E beszélgetésre való visszaemlékezésnek köszönhetem ama meggyőződést, hogy én, ha ma vágyaitok teljesítésébe egyezem, nemcsak szeretetteljesen hanem józanul is cselekszem,

Ki tudná megmondani, ezen visszaemlékezés nélkül nem moogtam volna-e határozataimban? s a nekem engedett időt nem hagytam volna-e elmúlni használatlanul? . . . S akkor ti nélkülöztétek volna azt az atyai áldást és én . . . elmulasztottam volna utolsó kötelességemet.

(Folyt. köv.)

TÁVIRATOK.

A horvát ügy a Reichsrathban.

Bécs, április 18.

Ma nyílt meg a Reichsrath új ülészaka. Mikor az elnök elparentálta a Titanic halottait, a horvát képviselők padjain nagy lármát tört ki:

— Beszéljen a horvátországi áldozatokról! Abcug Cuvaj! Abcug Khuen! Pfüj Magyarország!

Még nagyobb lármát lett akkor, mikor a horvátok ügyében bejegyzett három interpellációt olvasták fel. A horvátok, a dalmátok és az isztriai szlovének az interpellációk sürgős tárgyalását követelik.

A temesvári akasztás.

Temesvár, április 18

A városban a legkalandosabb hírek keringenek és mérhetlen az izgatottság. Azt beszélnek, hogy a fegyház falai között már ma titokban megtörtént az ítélethirdetés és holnap hajnalban ki fogják végezni Balázs Istvánt. A tény az, hogy az iratok ma leérkeztek az igazságügyminiszteriumból, holnap lesz az ítélethirdetés és hoinapután reggel az akasztás.

KÖZGAZDASÁG.

Gabona üzlet.

Borgida Béla és Társa jelentése. Budapesten

A gabonatözsden tegnap szilárd volt az az irányzat, különösen a tengeri emelkedett lényegesen.

Határidők sárlata:

Aprilisi buza	— — — —	11-78
Októberi buza	— — — —	11-74
Aprilisi rozs	— — — —	10-52
Októberi rozs	— — — —	9-16
Aprilisi zab	— — — —	10-14
Októberi zab	— — — —	8-83

Budapesti értéktőzsde.

Magyar Általános Hitelbank nagyváradi fiókjának távirati jelentése.

Magyar hitelrészvény	— —	829 50
Oszták hitelrészvény	— —	637.—
Jelzálogbank	— —	465.—
Leszámitoló és pénzváltó	— —	540.—
Közuti vasut	— —	784 —
Oszták államvasut részvény	— —	727 50
Salgótarjáni köszén	— —	718 —
Városi vasut	— —	409 —

A szerkesztésért felelős:

Dr VUCSKICS GYULA.

1533—912. eln. sz.

Pályázati hirdetmény.

Nagyvárad város számvevői hivatalánál elhalozás folytán megüresedett, a szervezeti szab. rend. 212. § I—V ik osztályába sorozott évi 2600 korona törzsfizetés és nyugdíj igénnyel összekötött egy számvevői állásra, továbbá belügyminiszteri jóváhagyással rendszeresített a város főispánjának kinevezése utján betöltendő új állásokra és pedig:

1). A szervezeti szab. rend. 212. §. I. Tisztviselők fizetési táblázatának V-ik osztályába sorozott évi 2600 kor. törzsfizetés, 600 kor. lakpénzzel javadalmazott és nyugdíjigénnyel összekötött számvevői állásra.

2). A szervezeti szabályrendelet 212. §. I. Tisztviselők fizetési táblázatának IV-ik osztályába sorozott évi 2200 kor. törzsfizetés, 600 kor. lakpénzzel javadalmazott és nyugdíjigénnyel összekötött számellenőri állásra.

3). A szervezeti szab. rend. 212. §. I. Tisztviselők fizetési táblázatának VII ik osztályába sorozott egyenként évi 1900 kor. törzsfizetés és 600 kor. lakpénzzel javadalmazott és nyugdíjigénnyel összekötött 2 számvevőségi számtisztai állásra.

4). A szerv. szab. rend. 212. §. I. Tisztviselők fizetési táblázatának IX ik osztályába sorozott egyenként évi 1200 kor. törzsfizetés és 400 kor. lakpénzzel javadalmazott és nyugdíjigénnyel összekötött 2 számgyakornoki állásra ezennel pályázatot hirdetek és felhívom a pályázni óhajtókat, hogy kérvényeiket Hlatky Endre főispánhoz címezve legkésőbb 1912. május hó 4 ig annál is inkább adják be, mivel ezen időn túl beérkezett kérvények figyelembe vételni nem fognak.

A pályázók eddigi alkalmaztatásukat, büntetlen előéletüket és az 1883. évi I. tc. 17. § ában előírt képesítést igazolni tartoznak.

A pályázati kérvények a város polgármesteri hivatalánál (Városháza I. emelet 4. sz.) nyújthatók be.

Nagyvárad, 1912. április 16.

Bordé Ferenc,
polgármester h.

A Biharmegyei Gazdák Áru és Hitelintézete rt.

Nagyvárad, Nagypiac-tér, Andrényi-ház.

Befizetett alaptőke: 1.000.000 korona

Elfogad takarékbetéteket, ha azok állandók 5°-os kamatoztatásra, továbbá folyószámlai betéteket is elfogad.

A betétkamatadót az intézet fizeti.

Folyószámla hitelt nyújt legkedvezőbb feltételek mellett.

Leszámitol váltókat a legelőnyösebb kamattal mellett gazdálkodók, kereskedők és iparosok részére és foglalkozik mindenemű bankszerű beszedésekkel (incassó) olcsó díj mellett.

Előleget nyújt értékpapírokra, terményekre és árukra; kölcsönöket ad előnyös törlesztés mellett.

Jelzálog és törlesztéses kölcsönöket folyósit házakra és földbirtokokra.

Nagyvárad város rendőrkapitányi hivatalától.

8553—1912. szám.

Hivatalos hirdetmény a védhímlőoltásról.

Nagyvárad város rendőrkapitányi hivatala közhírré teszi, hogy az 1887. évi XXII. t. c. ezzel kapcsolatosan a m. kir. belügyminiszter által 1887. évben 40130. sz. a. kiadott körrendelet értelmében a város területén hivatalból eszközözendő védhímlőoltásokat a városi tisztviselők folyó évi május 5-ik napjától kezdve és folytatólag minden vasárnap délelőtt reggel 9—11 óráig Ujváros, Kert-utca 9. szám alatt a tüzoltó laktanya nagytermében fogják megtartani.

Annak előrebocsátása mellett, hogy oltásra köteles minden gyermek életének első évében, újraoltásra köteles pedig minden gyermek, ki 12-ik életévét betöltötte s az utolsó 5 évben valóságos hólyagos hímlőt ki nem állott, — felhívom a város közönségét, s különösen a szülőket, gyámokat, kereskedőket és iparosokat, hogy a még be nem oltott vagy újraoltásra kötelezett gyermekekkel illetve tanoncokkal a jelzett helyen és időben megjelenni annál is inkább szigorú kötelességüknek ismerjék, mivel ellenesetben az idézett t. c. 11. § a alapján 2-től 100 koronáig terjedhető pénzbüntetésben marasztalom őket.

Nagyvárad, 1912. április 4-én

Gerő,

r. főkapitány.

Gyermekkocsik, kerti butorok, utazó kosarak, bőrárak, női ridikülök, sétabotok és játékaruk, ugyszinte mindennemű bazár-cikkek legolcsóbban beszerezhetők:

Kolin Náthán-nál

Rákóci-ut 10. szám.

Nagyvárad város rendőrkapitányi hivatala.

9565—1912. sz.

Hirdetmény.

Nagyvárad város rendőrkapitányi hivatala, mint I. fokú iparhatóság ezennel közhírré teszi, hogy Lakatos József által felállítani szándékolt olajmalom telep telepengedélyezése tárgyában f. évi [április] hó 25-ik napjának délelőtti 10 órájára a Szálka korcsma telkén helyszíni tárgyalást tűzött ki, amely körülményről az érdekeltek oly figyelmeztetéssel értesítettek, hogy esetleges kifogásaikat a helyszíni tárgyalás alkalmával adják elő, mert a későbbben teendő felszólamlások figyelembe vételni nem tognak,

Nagyvárad, 2912. április 12.

Gerő,

rendőrkapitány.

Nagyvárad város VILLAMOS MŰVE

Iroda és raktár: NAGYVÁRAD, Vár-tér 1.

Ertesítjük a t. közönséget, hogy a
Wolfram lámpák

ára olcsóbb lett, **Wolfram** és egyéb izzó-
lámpák nagy raktára **legolcsóbb áron** a
közönség rendelkezésére áll. Telefon rende-
lésre rálizetés nélkül házhoz szállítjuk.

Egész éjjel ügyeletes szolgálat.

Etvállaljuk villamos világi-
tási és erőátviteli berendezé-
sek felszerelését.

Csillárok,
ívlámpák

állandóan nagy választékban kap-
hatók.

Villamos motorok

1/4 lóerőtől mind a nagyságban.

Költségvetések ingyen.

Telefon szám 514.

Főszerelő telefonja 55. sz.

Nagyvárad város rendőrkapitányi hivatalától.

9858—1912.

Hirdetmény.

Nagyvárad város rendőrkapitányi hi-
vatala, mint I. foku iparhatóság ezennel
közhírré teszi, hogy Kovács Zsigmond
által felállítani szándékolt villany erőre
berendezett asztalos ipar telep telepene-
délyezése tárgyában f. évi április hó 25-ik
napjának délelőtti 11 órájára a Szacsvai
utca 70. sz. házhoz helyszíni tárgyalást
tűzött ki, amely körülményről az érde-
keltek oly figyelmeztetéssel értesítettek,
hogy esetleges kifogásaikat a helyszíni
tárgyalás alkalmával adják elő, mert a
későbbben teendő felszólamlások figyelembe
vételt nem fognak.

Nagyvárad, 1912. április 13.

Gerő,
rendőrkapitány.

Egy **3 szobás utcai lakás**
szükséges mellékhelyiségekkel együtt má-
jus 1-től kiadó. Kosuth Lajos-utca 6.
Értekezhetni a Polgári Takarékpénz-
tár Részvénytársaságnál.

A Leszámitoló és Jelzálogbank r.t.
épületében egy **5 szobás** Bémer-térre
néző lakás
május 1-től kiadó.

Értesítés.

Van szerencsém az igen tisztelt megrende-
lőim és a nagybecsű közönség szíves tudom-
ására hozni, hogy a **KOVÁCS és LUX**
cégből kiléptem s üzletemet ideiglenesen

Füzes-utca 14. szám

alá helyeztem át. Készítek modern butoro-
kat, portálékat, kávéház és üzletberen-
dezéseket, épület-munkákat. Május 1-től
villanyerőre berendezve, külön butor
osztály. A n. é. közönség szíves pártfogását
továbbra is kérve, vagyok teljes tisztelettel

Kovács Zsigmond, műasztalos.

Lakás: Körös-utca 9.

Telefon szám 10 87.

Műhely: Füzes-u. 14.

Uradalmak, gazdaságok, községek ha jó kútat akarnak, forduljanak:

Márkutz József

villanyerőre berendezett épület és diszmulakatos ipartelepéhez
NAGYVÁRAD, Pereces-utca 9. szám.

Szép, tartós és jól főző

takaréktűzhelyek

és lakatos lömegáruk állandó raktáron.

Drótkerítéseket a legjutányosabb áron készít.

Árjegyzék ingyen és bérmentve.

9188—1912. sz.

Árverési hirdetmény.

Nagyvárad város rendőrkapitányi hi-
vatala, mint I. foku iparhatóság közhírré
teszi, hogy a Kossuth-utcai Biharmegyei
Takarékpénztár zálogkölcson üzletében a
lejárt és meg nem hosszabbított illetve ki
nem váltott zálogtárgyak f. évi április hó
23-ik napján reggel fél 9 órakor kezdődő
nyilvános árverésen el fognak adni.

Ezen árverésről az érdekelt elzálógo-
sítók oly figyelmeztetéssel értesítettek,
hogy az árverés alá kerülő tárgyak té-
teliszámait a rendőrkapitányi hivatal hir-
detési tábláján, valamint a zálogüzletben
kifüggesztett jegyzékből megtudhatók.

Nagyvárad, 1912. április 3.

Gerő,
r. főkapitány.

Biharmegyei Takarékpénztár.

Hirdetmény.

A BIHARMEGYEI TAKARÉKPÉNZTÁR-nak
1912. évi január hó 28-án tartott rendes közgyűlése
elhatározta, hogy az intézet részvénytőkéjét 3.600.000
koronáról 2000 drb 600 korona névértékű új rész-
vény kibocsátása által

4.800.000 koronára

felemeli, mely új kibocsátású részvények az 1912. évi
osztalékban már szintén részesednek. Ezen ujonnan
kibocsátandó részvényeket ezennel felajánljuk régi rész-
vénybirtokosainknak és pedig a következő feltételek
mellett:

I. Három régi részvényre egy új részvény vehető át.

II. A kibocsátási árfolyam 800 koronában álla-
pittatik meg, amelyből 600 korona a részvénytőkére,
200 korona felpénzből a kibocsátási költségek levonása
után fennmaradó összeg a tartalékalapok javára fog
iratni.

III. Az új kibocsátású részvények a közgyűlés
határozata szerint az 1912. évi osztalékban részesedvén
a megállapított kibocsátási ár után 1912. évi január
hó 1-től 6% kamat a befizetés napjáig szintén meg-
térítendő az új részvények után.

IV. Az elővételi jog 1912 január 29-től február
hó 29-ig bezárólag gyakorolható és pedig Nagyváradon
az intézet pénztáránál, 1912 február 29-én tul az
átvételi jog megszűnik.

Aki átvételi jogával élni kíván, tartozik a régi
részvényeket, szelvényivek nélkül az intézet pénztárá-
nál lebélyegzés végett bemutatni és egyidejűleg az
első részletfizetést készpénzben teljesíteni, ami, valamint
a későbbi befizetések ideiglenesen nyugtáztatnak. A
régii részvények lebélyegzés után azonnal visszaadnak.

V. A befizetések következőképpen teljesítendő:
300 korona fizetendő a részvény lebélyegzése alkalmával.
250 „ „ 1912 március 31-ig
250 „ „ 1912 április 30-ig

és minden részletfizetésnél az 1912 január 1-től ese-
dékes 6% kamat.

Szabadságában áll azonban a részvényeseknek
több részletet, vagy valamennyit egyszerre a kitűzött
határidő előtt is befizetni.

Részletfizetések késedelmessége, vagy elmulasztása
az alapszabályok 3. §-ának alkalmazását vonja
maga után.

A Biharmegyei Takarékpénztár
Igazgatósága.

§. Azon részvényes, aki valamely befizetést a
kitűzött határidőn túl teljesít, a késedelem idejére 6
százalékos késedelmi kamatot köteles fizetni. Ha azonban
a befizetések a kitűzött határidő lejártja után 60 nap
alatt sem történének meg, az igazgatóság a kiadott
elismervényeket semmivé nyilvánítja, a késedelmes
részvényesek pedig az eddig teljesített befizetéseiket el-
vesztik. Az ekként megsemmisített ideiglenes elismervé-
nyek helyett az igazgatóság új részvények kibocsátását
rendelheti el és ez esetben az ezzel érvénytelenített be-
fizetések — hozzászámítva a névértéken felül elért többlet-
tet — a társaság tartalékalapját illetik.

FŐ A SZORGALOM ÉS A PONTOSÁG!

Puskás Károly

uri divat férfi szabó, Szent János-utca 45. sz.

Elvállalok mindennemű férfi ruhák készítését a legújabb divat szerint izléses kivitelben, valamint elvállalok átalakítást, javítást, tisztítást. Hiteles egyéneknek kedvezményes részletfizetésre is készítek a legszolidabb árban.

Mintáim vannak dús választékban elsőrendű gyárakból.

Sarkady és Szánthó**TORONYÓRA GYÁRA**

Nagyvárad, Damjanits-utca 30.

Ajánlja 1 hétben egyszer felhuzandó és 1 napban egyszer felhuzandó toronyóráit „szegocs” és „szabadlengésű” járattal, réz kerekkel. Olcsó árak.

TÖBBÉVI JÓTÁLLÁS.

Villanyerő berendezés.

Arjegyzék kívánatra.

Saját ház.

Belépési felhívás.

A POLGÁRI TAKARÉK és SEGÉLY-SZÖVETKEZET

Kossuth Lajos-utca 4. szám

1912 január 1-én megnyitotta

17-ik évtársulatát.

Az igazgatóság ez uton felhívja Nagyvárad város és Biharvármegye t. közönségét az új évtársulatba való belépésre. A belépés tetszésszerinti száma törzsbetét jegyzésével történik, melyek mindegyike után hetenkint 1 korona fizetendő a szövetkezet pénztárába. Vidéki tagok a befizetéseket postai csekk útján is eszközölhetik. Az új évtársulat 3 évig tart, melynek eltelté után a tagok az általuk ekként megtakarított tőkét az elért haszoneredményben való arányos részesedés mellett megkapják.

A szövetkezet célja, hogy tagjainak a heti befizetésekből tőkét gyűjtson és hogy tagjai hitelének, keresetének és gazdálkodásának előmozdítása céljából nekik olcsó és kényelmes kölcsönöket nyújtson.

Kölcsönök adatainak:

a) a heti befizetések kilenczted része erejéig minden további biztosíték nélkül;

b) ingatlanokra;

c) elegendő biztosítékot nyújtó kézi zálogra;

d) megfelelő kezesség mellett vá tóra, kötelevényre. A szövetkezetbe való belépés alkalmával törzsbetétenkint 50 fillér beirattási díj fizetendő és egy heti részlet befizetése után már mindenki megkapja törzsbeírti könyvecskéjét.

Az új évtársulatba belépők részére kölcsönök már most folyósítanak. A kölcsönökről kiállított kötelevények bélyeg- és illetékmentesek.

A belépni szándékozók felkértenek, hogy a felvétel iránt üzlethelyiségünkben (Kossuth Lajos-utca 4. sz.) mielőbb jelentkezni sziveskedjenek.

Nagyvárad, 1911. december hó.

»A Polgári takarékszövetkezet» igazgatósága.

Bükkfa parkett

fedélcserép, mész, cement, gipsz, fedéllemez, elszigetelőlemez, nád,

Budweissi kályhák

Rondor Dezső

Nagyvárad, Nagypiac-tér 1. Telefon 969.

Ungváry és Tokai

Bankbizományi birtokvásárlási, eladási és erdő becslési irodája

RÁKÓCZI-UT 10. SZAM.

Helybeli és vidéki telefonszám 725

Tisztelettel értesitem a nagyérdemű közönséget, hogy Csengeri-utca 21-ik szám alatt saját házamban, egy a mai korak mindenképen megfelelő

= épület és =
műbutor asztalos

műhelyt létesítettem.

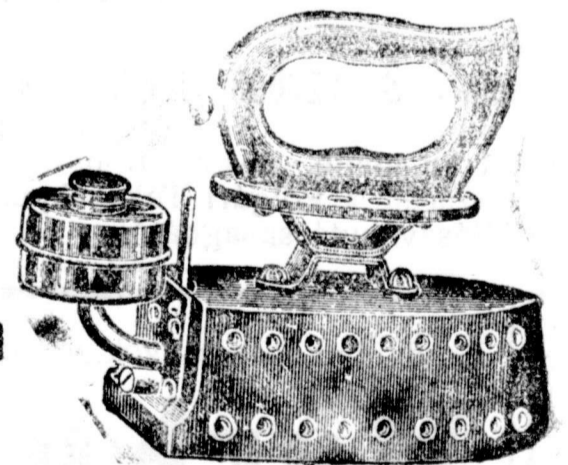
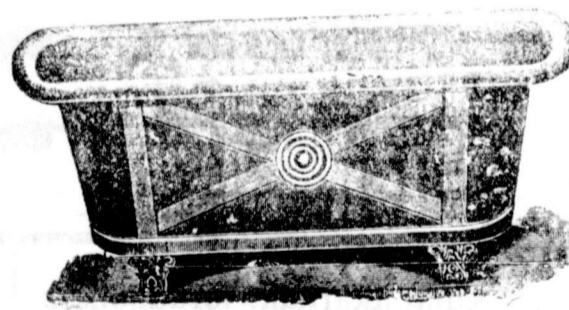
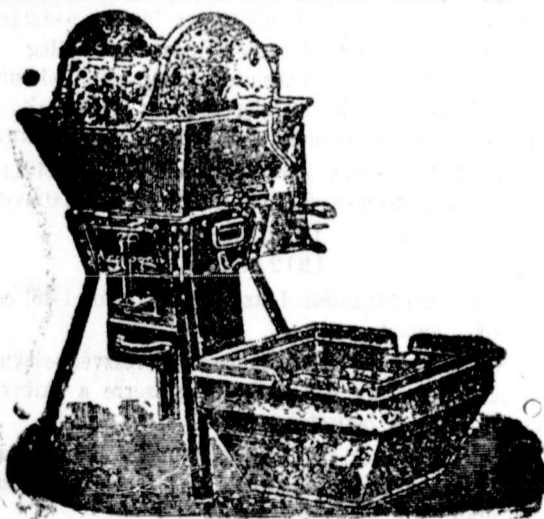
Elfogadok: előszoba és konyha felszereléseket minden kivitelben, továbbá templom, iskola, gyógyszerár és kávéház berendezéseket kelő jártassággal. Rajzzal és költségvetésekkel ugy helyben, mint vidékre készséggel szolgállok. — Tömeges rendeléseket kérve vagyok kiváló tisztelettel

Gaál József

mű-asztalos, Nagyvárad.

TELEFON 11-52.

TELEFON 11-52.

Fürdőkádakból

legnagyobb választék minden nagyságban.

Ruha mosó és mangorló gépek, modern konyha berendezések kizárólag

TARSOLY és RISZTÓ

különlegességek vaskereskedésében

Nagyvárad, Rákóczi-ut.

Telefon 390.

